

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Boverket uppger att författningsförslaget i grunden innebär få ändringar med avseende på vilka krav som ställs. De nya föreskrifterna ska vara mer kortfattade, bland annat därför att angivelser av vissa mått som påverkar en byggnads säkerhetsegenskaper tas bort liksom hänvisningar till standarder.

Konsumentverket ser flera problem med att upplysningar om ovan nämnda mått och standardkrav inte kommer att finnas i föreskrifterna. Borttagandet av nämnda upplysningar kommer i realiteten inte att medföra någon regelförenkling eftersom i princip samma regler som nu ska gälla även sedan de nya föreskrifterna trätt i kraft. När hänvisningar till mått och specifika standarder saknas måste det ansvariga företaget självt undersöka om det finns en relevant standard. Detta torde innebära ett visst merarbete, särskilt för små företag. Risker finns också att ett ansvarigt företag på grund av kunskapsbrist överhuvudtaget inte förstår att det finns tillämpliga mått/standarder och i sådana fall riskeras i förlängningen att personsäkerheten försämras i exempelvis bostäder, förskolor, lekland och badanläggningar och äldreboenden. Förslaget ändrar inte reglerna utan gör det svårare att hitta dem.

Konsumentverkets erfarenhet är att kunskapen om barnsäkerhet är låg hos många näringsidkare och att det inte är självklart att de tar hjälp av rätt kompetens vid projektering eller planering. Att låta byggherrarnas riskvärdering avgöra säkerhetsnivån kan leda till ökat antal skador vilket leder till ökade samhällskostnader.

Standarder är heller inte fritt tillgängliga utan kostar pengar att köpa. Det kommer att kosta företag och kommuner både tid och pengar att hålla sig uppdaterade om gällande krav. Förslaget kan innebära att det bli svårare, dyrare och ta längre tid att bygga istället för syftet att det ska bli enklare.

Standarder tas dessutom fram av frivilliga deltagare, främst från näringslivet som betalar för att vara med i de tekniska kommittéerna. Genom att lämna över ansvaret till företag att sätta kraven riskerar vi att få en lägre säkerhetsnivå för byggregler i Sverige.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post/webbadress	Bankgiro	Org.nr
Box 48	Tage Erlandergratan 8A	0771-42 33 00	konsumenterket@konsumenterket.se	5050-2806	202100-2064
651 02 Karlstad			www.konsumenterket.se		

Några exempel på ökade säkerhetsrisker som kan uppstå om förslaget till nya föreskrifter genomförs:

Spisar, ugnar och dyligt

Boverket föreslår bland annat att det allmänna rådet om hällskydd inte ska göras till föreskrift. De besparingar som görs på dylika åtgärder är försumbara i samband med byggnation. Genom åtgärden ökar risken för fler brännskador hos barn när hällskydd och andra skadeförebyggande funktioner saknas. Konsumentverket har vid kontakt med samordnare för Barnhälsovården i Sverige fått uppgift om en ökning av antalet brännskadade och skållade barn i hemmen. Att ta bort säkerhetskraven helt kommer sannolikt att leda till ytterligare ökning av antalet bränn- och skållningsskador.

Kokvattenkranar

Att Boverket öppnar regelverket för att tillåta installationer av kokvattenkranar i svenska hem med hänvisning till fakta framtagen av tillverkare av dessa kranar innebär stora risker. Att införa en helt ny typ av riskkonstruktion i svenska kök kommer troligen att innebära att både vuxna och barn kommer att brännskadas trots att kranarna ska vara försedda med barnsäkerhetsspärr. Barn lär sig snabbt att forcera barnsäkerhetsspärrar och förväxlingsrisken med vanliga vattenkranar även för vuxna är uppenbar.

Balkonger, trappor och fönster mm.

Boverket föreslår att ersätta måttangivelserna på maximalt tillåtna öppningar i fönster och balkongdörrar, i nuvarande lagstiftning och allmänna råd med formulering om säkerhetsanordningar som minimerar risken att barn öppnar eller tar sig förbi. Förslaget innebär en risk för en ökning av antalet olyckor och dödsfall där barn faller ut genom fönster eller ner från balkonger.

Boverket föreslår även att nuvarande måttangivelser för tillåtna öppningar i trappor och balkongräcken ersätts med formuleringen att "öppningar mellan plansteg och andra öppningar i trappor ska vara utformade så att barn inte kan falla igenom eller fastna i dem". De nuvarande måtten i BBR och allmänna råd är baserade på antropometriska data och tidigare olycksfall. Tas måtten bort är det svårt för en byggherre att till exempel veta vad som är tillräckligt för att hindra att barn faller igenom eller fastna. Risken för fallskador för alla åldrar

Vårt Dnr
2023/549

3 (3)3
(3)

Ert Dnr
30/2022

ökar också genom att ta bort råden om synbarhetsmarkeringar, måttangivelser och krav på trappstegsdjup och handräcken mm som begränsar skador vid fall.

Detta yttrande har sammanställts av utredaren Anna Strandberg.
I handläggningen har också utredarna Maria Holmberg och Anna-Carin Widmark samt juristen Åsa Persson deltagit.

.....
Anna Strandberg